

A Belügyminisztérium (BM) 2021. november 5-én a Belügyi Alapok partnerségi folyamatáról és a társadalmi véleményezéséről szóló útmutató előírásai szerint közzétette a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap Plusz 7 éves programjának a helyzet- és szükségletelemzését, valamint az egyedi célkitűzések bemutatását.

A dokumentummal kapcsolatban 61 visszajelzés érkezett.

1.

Észrevétel

Javasoljuk, hogy a támogatni kívánt intézkedésekre rendelkezésre álló források egy része a releváns állami szereplők (szervezetek) mellett - hasonlóan az előző programidőszak gyakorlatához - a szakterületen aktív egyházi és civil szervezetek részére is elérhető, illetve megpályázható legyen, különös tekintettel az integrációs tevékenységek/ programok megvalósítására; a befogadó létesítményekben tartózkodó célcsoport részére interkulturális és egyéb képzések, ill. rekreációs tevékenységek biztosítása; a releváns állami szereplők (szervezetek)/ közszolgáltatók munkatársai részére képzések megtartása, ill. a célcsoporttal kapcsolatos tapasztalatszere biztosítása; migrációs háttérrel rendelkező kiskorúak számára tanoda jellegű programok megvalósítása terén.

Válasz

A Program nem nevesíti a potenciális pályázók körét és nem is célja, hogy meghatározza.

2.

Észrevétel

A Program 2.1.2. részének 2. pontja ("Társadalmi beilleszkedés") kapcsán:

Bár a hivatkozott rész megállapítja, hogy a nemzetközi védelemben részesülő, valamint a hontalan státuszú személyek halmozottan hátrányos helyzetből indulnak, a felsorolt, megvalósítani kívánt tevékenységek külön-külön nem reflektálnak az elvárt mértékben, ill. hatékonysággal az előbbi csoportba tartozók komplex igényeire. Meglátásunk szerint, annak érdekében, hogy a fentiekben hivatkozott hátrányos helyzetű célcsoport tagjainak magyarországi integrációja sikeres és fenntartható legyen, a támogatni kívánt tevékenységek vonatkozásában holisztikus megközelítésre van szükség. Ezért javasoljuk, hogy a támogatni kívánt tevékenységek listája - a nemzetközi védelemben részesülő személyek esetében - kerüljön kiegészítésre olyan komplex tevékenységgel (programmal), melyben a lakhatás támogatása, a nyelvtanítás, az iskolai beilleszkedés, a munkaerőpiaci beilleszkedés segítése, a szociális munka biztosítása egységes programban jelenik meg.

Válasz

A program célja, hogy bemutassa mindazokat a területeket, amelyeket fejleszteni kíván Magyarország, ugyanakkor az is szempont, hogy kellően rugalmas legyen a program. Egy-egy intézkedés komplexitását a pályázati kiírások fogják meghatározni. A kiírás tervezeteket ugyanúgy társadalmi vitára bocsájtjuk.

3.

Észrevétel

A Program 2.1.2. részének 2. pontja kapcsán javasoljuk továbbá a támogatni kívánt tevékenységek kiegészítését a következő tevékenységgel: "az önfenntartást/ munkaerőpiaci beilleszkedést elősegítő tevékenységek.

Válasz

A Program kimerítő jelleggel nem sorolhatja fel az összes felmerülő tevékenységet, ezért a példálózó felsorolást szándékosan vezettük fel a következő mondattal:

„A fentieknek megfelelően **különösen az** alábbi tevékenységek támogatását tervezzük:”

4.

Észrevétel

A Program 2.1.3. részének 3. pontja ("Önkéntes hazatérés") vonatkozásában támogatni kívánt tevékenységek kapcsán ezúton javasoljuk, hogy e tevékenységek, illetve a kapcsolódó résztvékenységek megvalósítására egyházi szervezetek is pályázhassanak.

Válasz

Amennyiben az egyházi szervezet megfelel a majdani pályázati kiírás követelményeinek, nincs akadálya annak, hogy pályázatot nyújtson be az önkéntes hazatérési és reintegrációs program megszervezésére.

5.

Észrevétel

Javasoljuk, hogy az információval ellátás legyen transzparensőbb, biztosítsanak írásban és szóban is tájékoztatást anyanyelven, hiszen sokszor a Magyarországon tartózkodók nem tudják milyen eljárás alatt vannak.

Válasz

A Program kiemeli, hogy a befogadó intézményekben a szociális munkás jelenléte nem helyettesíthető az új technológiák bevezetésével. Ezért a Program támogatja a szociális munkások és tolmácsok jelenlétét valamint a célcsoport tájékoztatását. A mindenkor projekt megvalósítója dönti el, hogy a tájékoztatást milyen eszközökkel kívánja megvalósítani.

6.

Észrevétel

Az ellátás kapcsán a Vámosszabadi és Balassagyarmat nyitott táborokban javasoljuk pénzbeli juttatás adományozását kész étkezés biztosítása helyett, mivel a kulturális különbségek miatt a tapasztalatok szerint a befogadottak szívesebben oldják meg maguk az étkezésüket. 2020 bizonyos időszakában kisebb létszám mellett működött a pénzbeli támogatás, így javasoljuk ennek megvizsgálását az aktuális helyzetben.

Válasz

Ahogy a 2014-2020-as időszakban, úgy az új időszakban is az MMIA forrásai csak a kiegészítő jellegű tevékenységeket támogatják. A befogadó intézményekben elhelyezett ellátása állami feladat, amelyre az alap forrásai nem használhatóak fel. Természetesen pl. kiegészítő élelmiszercsomagok biztosítására, különösen a sérülékeny személyek esetében mindenkor van lehetőség.

7.**Észrevétel**

Elhelyezés kapcsán több családot lehetőség szerint ne egy szobába tegyenek a nyitott táborokban, hiszen feszültséget és diszkomfortot eredményezhet.

Válasz

Az MMIA lehetőséget biztosít arra, hogy új befogadó intézmények épüljenek, azonban az elmúlt évek ellátotti létszámadatai ezt nem teszik indokolttá. Az intézményen belüli elhelyezés kérdése a befogadó intézményeket fenntartó szervezet hatáskörébe tartozik.

8.**Észrevétel**

Potenciális együttműködő partnerként a rendelkezésre álló források függvényében a jelenlegi adományozás és pszichoszociális szolgáltatások mellett az emberkereskedelem témája terén is nagy tapasztalata van a Vöröskereszt Mozgalomnak, továbbá keresztszolgálati témában is tudunk szélesebb körű tájékoztatást, segítséget nyújtani, amennyiben igény van rá. Tekintve, hogy a Magyar Vöröskereszt - együttműködési megállapodás keretében - őrzött szállásokon is végez pszichoszociális segítségnyújtást, így szívesen segítjük munkájukat, illetve akár egyéb, speciális szociális munka vagy képzési területen is állunk rendelkezésükre.

Válasz

A felsorolt szolgáltatások a támogatható tevékenységek körébe tartoznak, amelyet a pályázati kiírás tartalmazni fog. Amennyiben az adott szervezet megfelel a majdani pályázati kiírás követelményeinek, nincs akadálya annak, hogy pályázatot nyújtson be.

9.**Észrevétel**

A fent nevezett MMIA dokumentum 5. oldalán a 4 bekezdés végén olvasható ez:

„a visszatérési eljárások folyamatába más szervezetek is bekapcsolódhatnak (pl. a bíróságok, az ügyészségek).”

Javaslat:

a zárójeles részbe kerüljön bele az „egyházak” megnevezés is.

Indoklás:

Az egyházak fő feladata a lelkipozozás és a karitatív-szeretet munka. Mindkettőnek nagy jelentősége és fontossága van a visszatérés folyamatában mind hazánkban, mind a harmadik országban.

Válasz

A visszatérési eljárások folyamata alatt elsősorban hatósági eljárásokra kell gondolni, de valóban nem hatósági jellegű tevékenységek is felmerülnek a folyamatban. A zárójeles rész kiegészítésre kerül:

„(pl. a bíróságok, az ügyészségek, egyházak)”

10.**Észrevétel**

A MMIA dokumentum 1. III. részében, annak 5. oldalán a 4 bekezdés végén olvasható ez:

„folyamatába más szervezetek is bekapcsolódhatnak (pl. a bíróságok, az ügyészségek).”

Javaslat:

Ez a mondat az „egyházak” kiegészítéssel kerüljön bele a dokumentum első részének (Programstratégia) I. (menekültügy) és II. (legális migráció) pontjaiba is értelemszerű bevezetéssel. Pl. „A menekültügyi folyamatokba más szervezetek is bekapcsolódhatnak (pl. egyházak...)

„A legális migráció folyamatába más szervezetek is bekapcsolódhatnak (pl. egyházak...)

Indoklás:

Az egyházak fő feladata a lelkipozítás és a karitatív-szeretet munka. Mindkettőnek nagy jelentősége és fontossága van a menekültügyben és a legális migrációban (itt főleg az integráció területén).

Válasz

A menekültügy és a legális migráció területén a kiegészítő jellegű (ami nem egyértelműen állami feladat) tevékenységek megvalósításában néhány intézkedéstől eltekintve bármely szervezet részt vehet, aki megfelel a pályázati kiírás feltételeinek és rendelkezik megfelelő kompetenciákkal.

A visszatérés folyamatában van létjogosultsága a javaslatnak, ahogyan az előző pontban ez elfogadásra is került, hiszen ez a terület a leginkább „hatóság orientált.”

11.

Észrevétel

2003. július 21-én együttműködési megállapodás történt a Magyarországi Református Egyház és a Határőrség Országos Parancsnoksága között.

Javaslat: Amennyiben az MMIA dokumentumba bekerül az együttműködő szervezetek közé az „egyházak” elnevezés, köttessen újból együttműködési megállapodás a migráció illetékes főhatósága (OIF) és a Magyarországi Református Egyház között.

Indoklás: A Magyarországi Református Egyház az elmúlt évtizedekben áldásos, kimagasló, példaértékű, változatos módon járult hozzá a migrációs kérdések kezeléséhez mind a lelkipozítással, mind karitatív munkájával.

Válasz

Az együttműködés folytatása érdekében javasoljuk, hogy a Magyar Református Egyház vegye fel a kapcsolatot a két illetékes szervezettel (OIF és ORFK).

12.

Észrevétel

Egyetértünk a programstratégia azon megfogalmazott válaszával a legális migráció kihívására, hogy a harmadik országbeli állampolgárok társadalmi beilleszkedését helyi, települési szinten lehet leginkább segíteni

Válasz

A Program erre lehetőséget biztosít.

13.

Észrevétel

A legális migráció ellenőrzését segítő intézkedésként kiemelten fontosnak tartjuk a harmadik országbeli állampolgárok migrációjával foglalkozó szakemberek képzését, különös tekintettel az okmányismeretre, interkulturális ismeretekre.

Válasz

A Program erre lehetőséget biztosít.

14.

Észrevétel

A társadalmi beilleszkedés területén egyetértünk a tervezett támogatandó tevékenységekkel, és kiegészítjük azzal, hogy tapasztalataink szerint kiemelten fontos a beilleszkedést segítő szabadidős programok szervezésének, a mindennapi életvitelt támogató szolgáltatások fejlesztésének, a szolgáltatások közvetítésének, a befogadó közösségek érzékenyítésének (pl. közös programszervezéssel), tanácsadó szolgálat szervezésének, működtetésének támogatása.

Válasz

A Programnak nem célja, hogy kimerítő jelleggel felsorolja az összes támogatható tevékenységet. 2.1.2 pontban a Társadalmi beilleszkedés alcím keretét biztosít a javasolt tevékenységek megvalósítására, különösen a helyi vagy regionális akcióprogramok keretében.

15.

Észrevétel

Javasoljuk még kiegészíteni a tervezett intézkedéseket az alábbi támogatandó területekkel. Nagyobb hangsúlyt helyeznénk az interkulturális programok szervezésének támogatására és a magánszolgáltatások üzemeltetőinek interkulturális és nyelvi képzésére, érzékenyítésére erősítve a befogadást.

Válasz

A Programnak nem célja, hogy kimerítő jelleggel felsorolja az összes támogatható tevékenységet. 2.1.2 pontban a Társadalmi beilleszkedés alcím keretét biztosít a javasolt tevékenységek megvalósítására.

16.

Észrevétel

A befogadó környezet érzékenyítése mellett javasolnánk a harmadik országbeli állampolgárok beilleszkedését segítő többnyelvű interkulturális "tananyag" kidolgozását, amely a befogadó ország közigazgatásába, kultúrájába (történelmébe, szokásaiba, hagyományaiba, gasztronómiájába) és általában a mindennapjaiba stb, nyújtana betekintést, ami segíthetné befogadó társadalmi környezet mielőbbi elfogadását.

Válasz

A Program 2.1.2 pontjában a Társadalmi beilleszkedés alcím keretét biztosít a javasolt tevékenységekre.

17.

Észrevétel

A főbb célokkal egyetértünk, a részleteket illetően kiemelnénk, hogy kiemelten támogatni szeretnénk a befogadó közeg, helyi közösségek felkészítését, a közvetítést és a hazánkba érkező harmadik országbeli állampolgárok szabadidejének hasznos és értékes eltöltését segítő szolgáltatások fejlesztését.

Válasz

Lásd az előző két pontban adott válaszokat.

18.

Észrevétel

Az uniós források felhasználása mellett szükségesnek tartjuk, hogy a magyar migrációs és menekültügyi szakpolitika főbb irányait is széleskörű társadalmi egyeztetés mellett jelöljék ki a döntéshozók és szülessen a 2014-2020. közötti időszakra vonatkozó Migrációs Stratégia helyébe lépő új Migrációs Stratégia is. A Menedék Egyesület ezen stratégiai dokumentum, és más szakpolitikai döntés előkészítéséhez és megvalósításához is kész hozzájárulni javaslataival.

Válasz

Egy új Migrációs Stratégia megalkotása nem tartozik az Irányító Hatóság hatáskörébe.

19.

Észrevétel

Az 1. oldal 1. bekezdésében a migrációs beáramlás elsődleges generálójaként szerepelnek a migrációt politikai nyomásgyakorlás céljára felhasználó államok". Véleményünk szerint bár a jelenség létezik, semmiképp nem tartozik az elsődleges kiváltó okok közé, és eltörlül a dokumentum által említett másik két - egymással összefüggő - ok mellett.

Továbbá, ha megalapozottnak tekintjük a politikai nyomásgyakorlást mint elsődleges okot, akkor elégtelennek tartjuk a második bekezdésben foglalt fejlesztéspolitikai eszközöket: a gazdasági célú migráció és a klímaváltozás okozta társadalmi változások kezelésének hatékony eszköze a fejlesztéspolitika, a politikai nyomásgyakorlás ellensúlyozásának viszont nem.

Javasoljuk a kifogásolt ok elhagyását a szövegből vagy az okok kezelésébe bevenni a diplomáciai, biztonságpolitikai, védelem politikai és titkosszolgálati eszközöket is.

Válasz

A vitatott mondat törlésre került.

20.

Észrevétel

Az 1. oldal 6. bekezdésében szereplő mondat értelmezési nehézségeket vet fel, a tagmondatok közötti egyeztetés szükséges ennek feloldására. Ha arról van szó, hogy a problémákat „nem az Európai Unió tagállamainak” kell megoldani, akkor meg kellene nevezni, hogy kinek. Ha arról, hogy „nem az Európai Unió tagállamaiban,” akkor javítani kell a szót.

Javasoljuk a mondat javítását a szövegírói szándéknak megfelelően.

Válasz

Az értelmezési nehézség feloldásra került:

„Magyarország a 2015-ös és 2016-os migrációs válság tapasztalatai alapján, kitart álláspontja mellett, hogy a menekültek helyzetét nem az Európai Unió tagállamaiban, hanem a harmadik országok területén, a menekültek származási térségéhez minél közelebb kell megoldani.”

21.

Észrevétel

A 2. oldal 2. bekezdése szerint Magyarország a menedékjogi eljáráshoz való hozzáférés terén nem tervez fejlesztéseket, intézkedéseket megvalósítani. Ez a célkitűzés véleményünk szerint nincs összhangban az uniós menekültügyi joganyaggal, így az Európai Unió Bírósága által 2020. december 17-én kihirdetett C-808/18. sz. ítéletével es emiatt kérdésessé válhat a Program az EU Bizottság részéről való elfogadása.

Javasoljuk a bekezdés törlését, és annak megfontolását, hogy miként használhatóak fel az MMIA+ forrásai a menedékjoghoz való hozzáférés kompatibilissé tételére a hatályos EU joggal.

Válasz

A bekezdést pontosítottuk az alábbiak szerint.

„A menedékjogi eljáráshoz való hozzáféréssel kapcsolatban Magyarország az MMIA Program Plusz terhére nem tervez fejlesztéseket, intézkedéseket megvalósítani.”

22.

Észrevétel

A 2. oldal 6. bekezdése a menedékkérők pszichiátriai es pszichológiai ellátására úgy hivatkozik, mint a korábbi MMIA ciklus során kialakított es folytonosan működő standard ellátásra. Tudomásunk szerint 2018 júliusa óta nem érhető el MMIA forrásból ilyen ellátás, jelenleg a Cordélia Alapítvány biztosít ilyet, a korábbinál jóval korlátozottabb mertekben, az UNHCR finanszírozásával.

Udvözljük hogy a Felelős Hatóság újra támogatni kívánja ezt a tevékenységet, és javasoljuk, hogy a dokumentumban a „fenn kívánja tartani” szófordulat helyett az „újra kívánja indítani” szerepeljen.

Válasz

Az MMIA finanszírozásával 2020 májusáig folyamatosan biztosított volt pszichológus és pszichiáter tevékenysége. A megfogalmazás pontosítása nem indokolt, hiszen a 2014-2020-ban folyt tevékenységek fenntartását célozza a Program ezen eleme.

23.

Észrevétel

A 2. oldal 7. bekezdésében szereplő menekültügyi elismerési számok nem relevánsak a Vámosszabadi Befogadó Állomás elhelyezési kapacitásának vonatkozásában. Az elismerési számokba beletartoznak a családegyesítés illetve menekült szülőktől való születés jogán szerzett statusok is - ezek az emberek nem válnak a befogadó állomás lakóivá elismerésüket követően.

Javasoljuk, hogy a nyers elismerési adatok helyett csak a tranzitónákban benyújtott és elismert kérelmek száma szerepeljen a kapacitás illusztrálásaként.

Válasz

A kapacitások és az elismerések között nincs kapcsolat, a tranzitónák kiürítését megelőzően is tartózkodtak menedékkérők a Vámosszabadi Befogadó Állomáson.

24.

Észrevétel

A 3. oldal 1. bekezdésében szereplő, a huzamos ideje Magyarországon tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó adatok nem tartalmazzák a már elérhető 2020-as évre vonatkozókat. Ezek ismeretében nem áll meg az az állítás, miszerint a magyar lakossághoz viszonyított arány nem haladja meg a 2%-ot. Az EUROSTAT legfrissebb adatai szerint a Magyarországon jogszerűen tartózkodó 3. országbeli állampolgárok száma 205.973 fő volt 2020. december 31-én.

Javasoljuk a közölt adatok frissítését és pontosítását.

Válasz

Az észrevétel alapján megtörtént a szöveg és az adatok pontosítása.

„Bár a huzamos ideig Magyarországon tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok száma az utóbbi években dinamikusan nő (2018: 83 810 fő, 2019: 169 071 fő, 2020: 204 973 fő), a magyar lakossághoz viszonyított arányuk alig haladja meg a 2%-ot. A legális migránsok elsősorban kereső tevékenység (2020: 86 859 fő) vagy felsőfokú tanulmányok (2020: 25 811 fő) folytatása céljából érkeznek hazánkba.”

25.

Észrevétel

A statisztikai adatokkal kapcsolatban e bekezdéshez, és a dokumentum további részeihez kapcsolódóan általános jellegű észrevételként javasoljuk, hogy ha csak nincs külön relevanciája, érdemes lenne a hivatkozott statisztikai adatok időbeliségét harmonizálni. Egyes esetekben 2018-as, máskor 2019-es vagy 2020-as, esetenként pedig 2021-es töredékévi adatokat olvashatunk a dokumentum állításainak alátámasztásaként. Javasoljuk, hogy a legfrissebb adatok esetén a 2020-as tárgyév legyen az irányadó - mind az EUROSTAT, a KSH és az OIF vagy a Rendőrség adatai hozzáférhetőek erre az évre.

Válsz

A 2020-ra vonatkozó adatok is feltüntetésre kerültek. A többéves adatok a tendenciákat hivatottak bemutatni, hogy egy-egy célcsoport létszáma hogyan alakult.

26.

Észrevétel

A 3. oldal 5., 6. és 8. bekezdéseiben foglaltakat kiemelkedően fontosnak tartjuk a harmadik országbeli állampolgárok sikeres társadalmi beilleszkedése, valamint a magyar társadalom kohéziója szempontjából. Üdvözljük a Program azon célkitűzéseit miszerint az integrációt helyi szinten, a közoktatási intézményekre kiemelt figyelmet fordítva, és a migránsokkal rendszeresen vagy alkalmasszerűen kapcsolatba kerülő intézmények munkatársainak kompetenciafejlesztésével kívánja támogatni.

Válasz

Köszönjük a megerősítést.

27.

Észrevétel

Üdvözljük, hogy a 3. oldal 5. bekezdésében megjelenik a befogadó társadalom is (technikai észrevételként jelezzük, hogy a „társadalom” szóban elütés található), amely kiemelkedő szerepet játszik a sikeres integráció folyamatában. Javasoljuk, hogy e szerepet támogató, a harmadik országbeli állampolgárok és a befogadó társadalom kapcsolatát, együttműködését, közös részvételét ösztönző elemek is szerepeljenek a Programban.

Válasz

Az elütést javítottuk, a szöveg kiegészítését nem tartjuk indokoltnak.

28.

Észrevétel

A 4. oldal 6. bekezdésében szereplő, emberkereskedelem áldozatainak azonosítására szolgáló fejlesztéseket kiemelten fontosnak tartjuk. Tapasztalataink szerint Magyarországon az idegenrendészeti és menekültügyi területen jelentős a látencia az emberkereskedelem áldozatait illetően, sok esetben csak jelentős késéssel és komoly traumák átélése után jutnak az áldozatok szakmai segítséghez és védelemhez.

Javasoljuk, hogy ne csak a visszatérés és integrált határigazgatás terén, hanem általánosan a rendvédelmi, szociális, gyerekvédelmi, egészségügyi és oktatási intézmények munkatársai számára is legyenek elérhetők a harmadik országbeliek emberkereskedelem áldozatává válásának megelőzését és felszámolását célzó képzések, fejlesztések.

Válasz

A Program menekültügyi fejezete tartalmazza a javaslatban hiányoltakat:

„- a sérülékeny személyek kiszűrésére, beleértve a kísérő nélküli kiskorúak kormeghatározását, az emberkereskedelem áldozatainak beazonosítását, eljárásrend kidolgozása és alkalmazása;”.

A Program kimerítő jelleggel nem sorolhatja fel az összes lehetséges érintett szervezetet.

29.

Észrevétel

A 4. oldal 10. bekezdése hivatkozik az idegenrendészeti őrzött szállásokon nyújtott szociális munka szolgáltatások és közösségi programok fenntartására. Egyetértünk a kompetens szociális munka szükségességével az őrzött szállásokon (és más, harmadik országbeli állampolgárok elhelyezésére szolgáló zárt szálláshelyen is), álláspontunk szerint indokolt a nemzeti programban speciális, kifejezetten a komplex, a külföldiek speciális helyzetét és a szociális munka szakmai követelményeit egyaránt figyelembe vevő szolgáltatások megvalósítására irányuló célkitűzés szerepeltetése.

Javasoljuk a bekezdés ennek megfelelő kiegészítését.

Válasz

A vonatkozó rész a következő mondattal került kiegészítésre:

„Továbbá biztosítani kell az őrzött szállásokon a komplex, a külföldiek speciális helyzetét és a szociális munka szakmai követelményeit egyaránt figyelembe vevő szolgáltatások folyamatos elérhetőségét.”

30.**Észrevétel**

Az 5. oldal 6. bekezdésében javasoljuk a honvédségi állományt nevesítve is beemelni a képzési célcsoportba.

Válasz

A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény nem határoz meg feladatokat a honvédségi állománynak, nem folytatnak idegenrendészeti eljárásokat, nem vesznek részt a visszatérés folyamatában. Nem látjuk indokoltnak a honvédséget nevesítve beemelni a képzési célcsoportba.

31.**Észrevétel**

Nem világos, hogy mire utal az 5. oldal 10. bekezdése. A vázolt problémához nincs konkrét intézkedés, sőt meg csak intézkedési terület sem rendelve.

Javasoljuk a bekezdés törlését, vagy kiegészítését a lehetséges intézkedési irányokkal: átmeneti anyagi támogatás az ország elhagyásának időpontjáig: étkezést, ellátást, illetve szükség szerint egészségügyi ellátást nyújtó szálláshelyen történő tartózkodás biztosítása, stb.

Válasz

A Program első részében a főbb kihívások feltüntetése a cél. A bekezdés a következő mondat kibővítésével egészült ki:

„A célcsoport e szűk körének szükségleteivel, támogatásuk biztosításával is számolni kell a tervezés során.”

A 2.1.3. rész Önkéntes hazatérés első, harmadik és negyedik francia bekezdése reflektál a konkrét intézkedésekre.

32.**Észrevétel**

A 6. oldal 1. bekezdésében országok felsorolása szerepel, köztük Észak-Afrika, ami egy földrajzi vagy geopolitikai vagy adminisztratív régió. Indokolt a bekezdés pontosítása, javasoljuk az ellentmondás feloldását azon észak-afrikai országok felsorolásával, amelyek esetében a visszatérés akadályokba ütközik.

Válasz

Az észak-afrikai országokra kell gondolni. A szöveg ennek megfelelően pontosításra került:

„(pl. Pakisztán, Irak, észak-afrikai országok, Ukrajna)”

33.**Észrevétel**

A 7. oldal 1. bekezdése ismét a pszichológiai és pszichiátriai szolgáltatások fenntartásáról szól. Ennek kapcsán utalni kívánunk a szolgáltatások folytonosságával kapcsolatos, a 2. oldal 6. bekezdéséhez kapcsolódóan már ismertetett észrevételünkre.

Válasz

Lásd a 22. pontban adott választ.

34.

Észrevétel

Javasoljuk, hogy a 12. oldal 2. bekezdésében szereplő „érzékenyítő” kifejezés helyett „kompetenciafejlesztő” szerepeljen.

Válasz

Az észrevételt elfogadtuk, a Programban a javaslat szerint módosítottuk a megfogalmazást.

35.

Észrevétel

A 12. oldal 4., az őrzött szállásokra vonatkozó bekezdés kapcsán utalni kívánunk az őrzött szállásokon végzett komplex szociális munkával kapcsolatos javaslatunkra.

Válasz

A vonatkozó bekezdés kiegészítésre került.

36.

Észrevétel

A 12. oldal 7. bekezdésében javasoljuk az „illegális bevándorlók” kifejezést „irreguláris bevándorlókra”, vagy, az uniós joggal összhangban „jogszerűtlenül tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok"-ra cserélni.

Válasz

Az észrevételt elfogadtuk, a Programban a javaslat szerint módosítottuk a megfogalmazást.

37.

Észrevétel

A 14. oldal 4. bekezdésében szereplő „multikulturális szenzitivitás" helyett javasoljuk a hazai és nemzetközi szakterminológiában elterjedtebb „interkulturális kompetencia" kifejezést. Ez jobban összhangban van a dokumentum más helyein használt nyelvezettel.

Válasz

Az észrevételt elfogadtuk, a Programban a javaslat szerint módosítottuk a megfogalmazást.

38.

Észrevétel

A 14. oldal 6. bekezdésében említett figyelemfelkeltő kampányok esetén javasoljuk, hogy azokat csak az EU intézményeivel, illetve más uniós tagállamokkal szoros együttműködésben, tapasztalataikat felhasználva végezze Magyarország. A 3. országokra irányuló fejlesztéspolitikai és kommunikációs projektek esetén alapvető fontosságú a koordináció, ellenkező esetben jelentősen sérülhet a programok hatékonysága, és akár nem szándékolt hatások is jelentkezhetnek.

Válasz

A Program Bizottság általi elfogadása esetén a pályázati felhívásban figyelembe vehető a javaslat. A Program csak olyan elemeket tartalmaz, amelyeket Magyarország önállóan, más tagállamok együttműködése nélkül kíván megvalósítani.

39.

Észrevétel

A 15. oldal 1. bekezdésének felsorolásában ismét szerepel az „érzékenyítő” kifejezés, javasoljuk „kompetenciafejlesztő”-re cseréjét.

Válasz

Az észrevételt elfogadtuk, a Programban a javaslat szerint módosítottuk a megfogalmazást.

40.

Észrevétel

A 2.1.2 Legális migráció és társadalmi beilleszkedés témakörben a 2. Társadalmi beilleszkedés altémához a "vállalkozásfejlesztési, magyar üzleti tudásanyag megszerzése" is fontos elem lehetne. Tapasztalataink szerint ez nagyban hozzájárul nem csak a célcsoport sikeresebb integrációjához, de a gazdasági folyamatokra is jó hatással van - korábbi programjainknak köszönhetően többen tudtak, mint munkáltató is megjelenni.

Válasz

A Program kimerítő jelleggel nem sorolhatja fel az összes felmerülő tevékenységet.

41.

Észrevétel

Az UNHCR emlékeztetni kíván arra a követelményre, amelyet a tagállamokra rónak arra vonatkozóan, hogy nemzeti programjaik tekintetében átfogó partnerséget szervezzenek és hajtsanak végre, és bevonják a partnereket a programok előkészítésébe, végrehajtásába és értékelésébe. Ezek a partnerségek magukba foglalják a nem kormányzati szervezetekkel, menekült szervezetekkel és a migránsok által vezetett szervezetekkel való együttműködést is.

Válasz

Azáltal, hogy a honlapon közzétettük és véleményezésre bocsájtottuk a programtervezetet, amely valamennyi érintett szereplő számára elérhetővé vált, eleget tettünk a követelményeknek.

42.

Észrevétel

Az UNHCR sajnálattal állapítja meg, hogy a menekültügy és a migráció területén Magyarországon nincs olyan strukturált, érdemi és inkluzív együttműködés a civil társadalmi szereplőkkel, amely strukturált párbeszédet, rendszeres tájékoztatást, valamint a politikai döntések előkészítésében való részvételt biztosítana.

Válasz

A fenti választ kiegészítve, pl. az Emberi Jogi Munkacsoport ülések is a civil társadalmi szereplőkkel történő együttműködés fórumai, ahol a programtervezet bemutatásra került. Az észrevétel nem a programtervezet tatalmára irányul.

43.

Észrevétel

Az UNHCR azt ajánlja, hogy hosszabbítsák meg a programmal folytatott nyilvános konzultációra elkülönített öt munkanapos határidőt annak biztosítása érdekében, hogy az érintett érdekelt feleknek bőséges lehetőségük legyen részletes észrevételeket tenni az AMIF magyarországi felhasználásával kapcsolatos prioritásokkal és javasolt kulcsfontosságú intézkedésekkel kapcsolatban.

Válasz

A szűk határidő miatt került meghatározásra az 5 munkanap. De, ahogyan az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága is a 10. munkanapon küldte meg észrevételeit, úgy más szervezetek észrevételeit is figyelembe vettük a határidő lejártát követően.

44.

Észrevétel

Az UNHCR aggodalommal veszi tudomásul, hogy a program kifejezetten kijelenti, hogy Magyarország nem tervezi a menekültügyi eljárásához való hozzáféréssel kapcsolatos fejlesztések vagy intézkedések végrehajtását, és hogy a program abból a feltételezésből indul ki, hogy e tekintetben nem kerül sor jogszabály-módosításokra. Az UNHCR megismétli a menekültügyi eljárásához való hozzáférést szabályozó, jelenleg hatályos jogszabályokkal kapcsolatos aggályait, mivel azok nincsenek összhangban a menedékjoghoz való hozzáférés jogával Magyarországon, beleértve az országhatárokat is, és a nemzetközi menekültügyi, emberi jogi és uniós joggal ellentétben a menedékkérőket a visszaküldés veszélyének teszi ki.

Válasz

A program a vonatkozó hazai jogszabályokkal összhangban készült.

45.

Észrevétel

Az UNHCR el kívánja ismerni, hogy a program előirányozza egy szabványos működési eljárás kidolgozását és végrehajtását a sajátos szükségletekkel rendelkező menedékkérők azonosítására és elhelyezésére, beleértve az emberkereskedelem áldozatait is. Ebben az összefüggésben az UNHCR ismételten aggodalmát fejezi ki a menedékkérők, menekültek és hontalan személyek sajátos szükségleteinek és sebezhetőségének korai szakaszban történő beazonosítására szolgáló strukturált és szisztematikus mechanizmus hiánya miatt - beleértve a szexuális és nemi erőszak túlélőinek azonosítását is -, és megfelelő szakszolgálatokhoz utalja őket. Az UNHCR készen áll arra, hogy technikai segítséget nyújtson az ilyen azonosítási és áttételi mechanizmusok kidolgozásában.

Válasz

Köszönjük a megerősítést.

A program keretében nem írható elő az UNHCR bevonása a mechanizmusok kidolgozásába, ez a mindenkori pályázók hatáskörébe tartozik majd, hogy kiket vonnak be a megvalósításba.

46.

Észrevétel

Ami az életkor-meghatározási eljárás tervezett kidolgozását illeti, az UNHCR a kapacitás, a sebezhetőség és az igények holisztikus értékelését javasolja, amely tükrözi a fiatalok

tényleges helyzetét, ahelyett, hogy a kronológiai életkor becslését célzó életkor-értékelési eljárásokra támaszkodna.

Válasz

A programnak nem célja a tervezett intézkedések, tevékenységek részleteinek meghatározása. A pályázatot megvalósító hatásköre, hogy az életkor-meghatározás eljárására milyen módszereket kíván alkalmazni.

47.

Észrevétel

A program magában foglalja, hogy a befogadási létesítményekre vonatkozó AMIF2014–2020 ciklus keretében létrehozott szolgáltatásokat – például az anyanyelvi tolmácsolást, a pszichoszociális segítségnyújtást és a kiegészítő élelmiszer-csomagok nyújtását – tervezik fenntartani. Ezek a szolgáltatások jelenleg egyik befogadó intézményben sem érhetőek el.

Válasz

Az észrevétel nem kapcsolódik a program tartalmának véleményezéséhez.

48.

Észrevétel

Az UNHCR megerősíti, hogy hatékony tájékoztatásra van szükség a menedékkérők számára, és üdvözi, hogy a program alternatív információszolgáltatási módokat, azaz intelligens eszközökön keresztül történő tájékoztatást mérlegel. A minőségi védelmi információkhoz való időben történő hozzáférés kulcsfontosságú annak biztosításához, hogy a menedékkérők hatékonyan gyakorolhassák jogukat a menekültügyi eljárás során. Az UNHCR javasolja a tervezett tevékenységek mielőbbi végrehajtását, nem csak a befogadó intézményekben elhelyezett menedékkérők nagyobb száma esetén. Az UNHCR azt is hangsúlyozza, hogy a tájékoztatást gyermekbarát és a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő módon kell nyújtani.

Válasz

Köszönjük a megerősítést.

A benyújtott programot a Bizottság 5 hónapon belül bírálja el, annak megvalósítása azt követően kezdődhet meg.

Módszerekkel kapcsolatos elvárásokat a pályázati kiírás tartalmazhat.

49.

Észrevétel

Az UNHCR elismeri, hogy a program előirányozza a gyermekvédelmi szolgálatok gondozási rendszerének hatékony fejlesztését, valamint a gyermekvédelem és az ad hoc gyámok kapacitásépítését. A személyzet folyamatos képzésének biztosítása érdekében az UNHCR egy képzési tanterv kidolgozását javasolja kifejezetten a gyámok számára.

Válasz

Az igényt a szakterület fogalmazta meg, amelybe a gyámok képzése is bele tartozik. Maga az intézkedés értelemszerűen magába foglalja az önálló tematikák kidolgozását is.

50.

Észrevétel

Pozitívum, hogy a program magában foglalja, hogy elsődlegesen a gyermek mindenek felett álló érdekét kell figyelembe venni. Ebben az összefüggésben azonban az UNHCR meg kívánja ismételni azt a régóta fennálló aggodalmát, hogy a nemzeti jog és politika nem határozza meg és nem teszi működőképpé a gyermek mindenek felett álló érdeke elvének gyakorlati alkalmazását. Az UNHCR javasolja, hogy a program keretében dolgozzanak ki mindenek felett álló érdekek meghatározására irányuló eljárást Magyarországon.

Válasz

A javaslat túlmutat a program hatáskörén.

51.**Észrevétel**

Míg a program általában magában foglalja az anyanyelvi tolmácsolás biztosítását a befogadó létesítményekben, az UNHCR hangsúlyozza, hogy biztosítani kell ezt az értelmezést a kísérő nélküli gyermekeket befogadó gyermekgondozási intézményekben, különösen a főtí gyermekközpontban. Továbbá a befogadási lehetőségekhez hasonlóan kiegészítő élelmiszersomagokat is biztosítani kell a kísérő nélküli gyermekeket befogadó gyermekgondozási intézményekben a törvényes élelmiszer-támogatás alacsony összege miatt.

Válasz

A 2021-2027-es költségvetési időszakban is csak azok a tevékenységek támogathatóak, amelyek esetében fennáll a kiegészítő jelleg. A gondozási intézményekben elhelyezett kiskorúakra vonatkozóan a jogszabályok számos ellátást biztosítanak, ennek ellenére egy-egy szolgáltatás esetében, ha megállapítható a kiegészítő jelleg a program támogatni fogja.

52.**Észrevétel**

Az UNHCR üdvözli, hogy a program magában foglalja a menekültügyi ügyeket elbíráló személyzet kiépítését, és javasolja az interjútechnikákra vonatkozó képzések kiemelését, amelyet a hontalanság helyzetének meghatározására szolgáló tisztviselők számára is elérhetővé kell tenni.

Válasz

A hontalansági eljárás nem tartozik a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap hatálya alá. Erre vonatkozó eljárások fejlesztése nem támogatható az Alap költségvetésének terhére.

53.**Észrevétel**

Az UNHCR javasolja továbbá a program keretében a minőségi jogi segítségnyújtás biztosítását a menedékkérőknek és a hontalansági státuszt kérelmezőknek. Az UNHCR hangsúlyozza, hogy a minőségi döntések biztosításához fontos a minőségi jogi segítségnyújtás, és hogy a jogi segítségnyújtáshoz és képviselőhöz való jog alapvető eljárási biztosíték.

Válasz

A 2021-2027-es költségvetési időszakban a tevékenység támogatása nem került betervezésre.

54.**Észrevétel**

Az UNHCR először is meg kívánja ismételni korábbi aggályait amiatt, hogy a menekültek számára nem áll rendelkezésre célzott, államilag irányított integrációs támogatási rendszer, beleértve a pénzügyi támogatást és a lakhatási támogatást, amelyet nem projekt alapon, hanem az állami költségvetésből nyújtanak. Az UNHCR hangsúlyozza továbbá, hogy a menekültintegrációs intézkedések csak akkor lehetnek sikeresek, ha azok egy szélesebb körű stratégia részét képezik, amely aktívan előmozdítja az egyenlőséget, és arra törekszik, hogy átalakítsa a közintézményeket és a társadalom egészét.

Válasz

Miután a célcsoport jellemzően meghatározott településeken koncentrálódik, a program helyi integrációs stratégiák kidolgozását támogatja.

55.**Észrevétel**

Az UNHCR megjegyzi, hogy a program elismeri, hogy a nemzetközi védelemben részesülők és a hontalan személyek különösen hátrányos helyzetben vannak - a jövedelemhiány, a lakhatás megoldatlansága, a gyakori szakképzettség és a magyar nyelv ismeretének hiánya miatt. Mivel a menekültek jellemzően sajátos szükségletekkel rendelkeznek, és az üldöztetés, menekülés és száműzetés korábbi tapasztalatai miatt különleges kihívásokkal szembesülnek a beilleszkedés terén, a szolgáltatások összetettebbek, és célzottan kell megtervezni és nyújtani őket.

Válasz

A Bizottság által támasztott egyik követelmény a rugalmas program összeállítása, ezért a program elsődleges célja, hogy meghatározza a szakterületek fejlesztendő kereteit, amelyen belül az egy-egy intézkedés csoportba tartozó elemek szabadon csoportosíthatóak az éppen aktuális igények szerint.

56.**Észrevétel**

Az UNHCR üdvözli, hogy a program különös figyelmet fordít az oktatáshoz való hozzáférés megkönnyítésére. Az UNHCR tudomásul veszi a nemzeti jog meglévő korlátait, amelyek kizárják az alapfokú oktatásból azokat a gyermekeket, akik legalább három hónapig nem rendelkeznek tartózkodási engedéllyel. Azon a kísérő nélküli kiskorúakat, akik esetében a menekültügyi eljárás még nem kezdődött meg, a törvény hasonlóképpen kizárja az általános iskolai oktatásból. Ebben az összefüggésben az UNHCR emlékeztet arra, hogy az állam joghatósága alá tartozó valamennyi gyermek számára - bevándorlási státuszától függetlenül - biztosítani kell az általános iskolai oktatáshoz való tényleges hozzáférést.

Válasz

A jogszabályok megalkotása, módosítása vagy az azokban foglaltak betartatása túlmutat a program hatáskörén.

57.**Észrevétel**

Ami a foglalkoztatáshoz való hozzáférés megkönnyítését célzó tevékenységeket illeti, az UNHCR azt javasolja, hogy célzott – lehetőleg angol nyelvű – szakmai programokat is vegyenek igénybe, amelyek támogatást nyújtanak a vállalkozások beindításában, a bér- és társadalombiztosítási járuléktámogatásban a menekülteket foglalkoztató munkáltatók számára.

Válasz

A program rugalmas keretet biztosít az intézkedések megvalósításához, a foglalkoztatások támogatására javasolt tevékenységek beleértendőek a keretbe.

58.

Észrevétel

Az UNHCR üdvözli a lakhatási támogatásnak a programba való bevonását, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy átfogó, a menekültek számára is elérhető lakhatási programokat kell bevezetni. A biztonságos és megfizethető lakhatás kritikus szerepet játszik az általános egészségi állapot és jólét meghatározásában, és olyan bázist biztosít, amelyből a menekültek munkát kereshetnek, újjáépíthetik családi kapcsolataikat és kapcsolatot teremthetnek a tágabb közösséggel. Az UNHCR aggodalommal állapítja meg, hogy a menekültek megfelelő lakhatáshoz való hozzáféréseinek biztosítása továbbra is kihívást jelent Magyarországon, mivel egyre több menekült szembesül hajléktalansággal vagy a hajléktalanná válás komoly kockázatával.

Válasz

A program kiemelten a hivatkozott szempontok miatt biztosítaná a lakhatás támogatását, ugyanakkor nem tud minden kihívásra teljes körű megoldást javasolni.

59.

Észrevétel

Az UNHCR azt javasolja, hogy a menekültek és migránsok önszerveződésének megerősítését célzó tevékenységek is kerüljenek beemelésre a programba, amely előmozdítja aktív részvételüket a helyzetüket érintő döntéshozatali folyamatban.

Válasz

A 2021-2027-es költségvetési időszakban a tevékenység támogatása nem került betervezésre.

60.

Észrevétel

Az UNHCR javasolja továbbá, a programba a menekültek családegyesítését és újraegyesítését támogató tevékenységek bevonását.

Válasz

A 2021-2027-es költségvetési időszakban a tevékenység támogatása nem került betervezésre.

61.

Észrevétel

Az UNHCR azt javasolja, hogy a hontalanok a dokumentumban szisztematikusan szerepeljenek a programban. Többek között a közigazgatásban dolgozók kapacitásépítési tevékenységeinek a hontalansággal kapcsolatos képzésre is ki kellene terjednie, a hontalansági

státusz megállapítására irányuló eljárás javítását célzó tevékenységeket, valamint a hontalanok szociális és gazdasági jogokhoz való hozzáférését megkönnyítő tevékenységeket szintén be kellene vonni a programba. Az UNHCR javasolja továbbá, hogy a programba foglaljanak bele olyan tevékenységeket, amelyek célja a hontalansággal kapcsolatos bevált gyakorlatok, eszközök és tapasztalatok összegyűjtése és megosztása az államok között, valamint a hontalansággal kapcsolatos statisztikai adatgyűjtés javítása.

Válasz

Hontalan személyek csak abban az esetben részesülhetnek az Alap, illetve a program nyújtotta támogatásokból, amennyiben menedékkérők, nemzetközi vagy kiegészítő védelemben részesültek, illetve már legálisan tartózkodnak Magyarországon. A hontalansági eljárások fejlesztése, a hontalansági eljárásokat lefolytató munkatársak képzése nem tartozik az Alap hatálya alá.